

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

2023 METŲ UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS METINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS

2024 m. gegužės 15 d. Nr. A-2

Utena

Auditą atliko auditorių grupė:
Daiva Karalienė (grupės vadovė),
Silvija Zlataravičienė

Auditas pradėtas 2023 m. lapkričio 29 d.
Auditas baigtas 2024 m. gegužės 15 d.

Su audito ataskaita galima susipažinti Kontrolės ir audito tarnybos interneto puslapyje adresu www.utena.lt

Audito ataskaita teikiama: Utenos rajono savivaldybės tarybai, Utenos rajono savivaldybės merui, Utenos rajono savivaldybės administracijai, Utenos rajono savivaldybės tarybos kontrolės komitetui

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	7
AUDITO REZULTATAI	9
1. Savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų klaidų, tačiau su pastabomis	9
1.1. Negalima patvirtinti dviejų subjektų konsoliduotų kitų statinių ir pastatų likutinės vertės duomenų tikrumo ir teisingumo	9
1.2. Netiksli informacija apie ilgalaikį ir trumpalaikį turtą bei pagrindinės veiklos sąnaudas	10
1.3. Pinigų srautų duomenys nėra tikslūs	12
2. Savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų klaidų	13
3. Savivaldybės metinėje veiklos ataskaitoje pateikti duomenys iš esmės atitinka metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis	13
4. Savivaldybės biudžetas planuotas, tvirtintas ir vykdytas laikantis įstatymų	13
5. Savivaldybės viešosiose ir biudžetinėse įstaigose darbo užmokesčio nustatymo ir skaičiavimo neatitikimai	14
5.1. Savivaldybės viešosiose įstaigose – neteisėti vadovų sprendimai, skiriant sau su darbo santykiais susijusias išmokas	14
5.2. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose – darbo užmokesčio nustatymo neatitikimai ir skaičiavimo klaidos	15
5.3. Neatitikimai, skaičiuojant savivaldybės tarybos narių atlyginimą	17
PRIEDAI	18
1 priedas „Santrumpos ir sąvokos“	18
2 priedas „Audito apimtis ir metodai“	19
3 priedas „Informacija apie viešojo sektoriaus subjektams pateiktas rekomendacijas“	25
4 priedas „Utenos rajono savivaldybės 2023 m. biudžeto pajamų ir asignavimų palyginimas“	27

PAGRINDINIAI FAKTAI

Utenos rajono savivaldybės metinių ataskaitų rinkinyje nurodyta turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto suma 2023-12-31	Utenos rajono savivaldybės metinių ataskaitų rinkinyje nurodytos 2023 metų biudžeto pajamos (neskaitant paimtų paskolų ir nepanaudotų praėjusių metų pajamų)	Utenos rajono savivaldybės metinių ataskaitų rinkinyje nurodyti 2023 metais panaudoti savivaldybės biudžeto asignavimai (neskaitant paskolų grąžinimo)
207 457,81 tūkst. Eur	67 398,2 tūkst. Eur	65 467,0 tūkst. Eur

- 35** Subjektų finansiniai duomenys konsoliduoti 2023 metų Utenos savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje
- 43** Subjektų finansiniai duomenys konsoliduoti 2023 metų Utenos savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje
- 13** Subjektų 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje konsoliduoti netikslūs, įskaitant ir tuos, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti, finansiniai duomenys
- 8** Subjektuose atlyginimų nustatymo ir/ar skaičiavimo klaidos

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaujantis Vietos savivaldos¹, Viešojo sektoriaus atskaitomybės², Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo³ įstatymais, Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planais⁴ bei vykdant savivaldybės kontrolieriaus pavedimą⁵, atlikome 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio, 2023 metų savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2023 metais finansinį ir atitikties auditą.

Audituojamas subjektas – Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupė, tame tarpe – ir Utenos rajono savivaldybės administracija, kuri rengia savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį.

Audituotas laikotarpis - 2023 metai.

Audito tikslas:

- įvertinti 2023 metų savivaldybės metinių finansinių ataskaitų ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti 2023 metų savivaldybės veiklos ataskaitą ir pateikti išvadą, ar joje pateikti finansiniai duomenys atitinka savivaldybės metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose pateiktus duomenis;
- įvertinti 2023 metų savivaldybės biudžetą ir turto naudojimą 2023 metais pasirinktose audituoti srityse ir pateikti išvadas.

Auditas atliktas pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Nepriklausomos nuomonės dėl 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos ir vertinimas, ar 2023 metų savivaldybės veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka savivaldybės metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose pateiktus duomenis, pateikiami 2024 m. gegužės 15 d. audito išvadoje Nr. IŠ-2. Išvada (išvada ne nuomonės, bet rezultatų forma⁶) dėl 2023 metų savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2023 metais teisėtumo audituotose srityse pateikiama ataskaitos 4, 5 skyriuose.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiai aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 16 straipsnio 1, 3 dalys.

³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 25 straipsnio 2 dalis.

⁴ Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2023 metų veiklos planas, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. Į-13 „Dėl Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2023 metų veiklos plano patvirtinimo“, Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2024 metų veiklos planas, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės kontrolieriaus 2023 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. Į-12 „Dėl Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2024 metų veiklos plano patvirtinimo“.

⁵ Utenos rajono savivaldybės kontrolieriaus 2023 m. lapkričio 28 d. pavedimas Nr. PV-5.

⁶ 4000 TAAIS INTOSAI atitikties audito standarto 37 punktas.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Negalima patvirtinti dviejų subjektų konsoliduotų kitų statinių ir pastatų likutinės vertės duomenų tikrumo ir teisingumo

Dėl dviejų subjektų apskaitoje simboline verte užregistruotų 17 ilgalaikio materialiojo turto vienetų, kurie audituojamo laikotarpio pabaigoje nebuvo pilnai nusidėvėję, negalėjome patvirtinti, kad tikri ir teisingi savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje konsoliduoti šių subjektų pastatų (260,28 tūkst. Eur) ir kitų statinių (113,75 tūkst. Eur) likutinės vertės duomenys bei sukaupto perviršio (1 150,09 tūkst. Eur) dalis.

(ataskaitos 1.1 poskyris)

2. Netiksli informacija apie ilgalaikį ir trumpalaikį turtą bei pagrindinės veiklos sąnaudas

Dviem savivaldybės viešojo sektoriaus subjektams išankstinius mokėjimus už ilgalaikį materialųjį turtą priskyrus ne ilgalaikiam, bet trumpalaikiam turtui, dviem – ilgalaikį turtą priskyrus netinkamai ilgalaikio materialiojo turto grupei, vienam – faktiškai veikloje naudojamą ilgalaikį turtą parodžius kaip nebaigtą statybą, septyniems – neteisingai skaičiavus ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimą, vienam – nepagrįstai pripažinus pagrindinės veiklos darbo užmokesčio sąnaudas ir koregavus socialinio draudimo sąnaudų sumą, savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje:

- pastatų; kitų statinių; mašinų ir įrenginių; nebaigtos statybos ir išankstinių mokėjimų likučiai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sumažinti atitinkamai 20,49 tūkst. Eur, 13,60 tūkst. Eur, 2,48 tūkst. Eur, 37,70 tūkst. Eur;
- baldų biuro įrangos ir kito ilgalaikio materialiojo turto; išankstinių apmokėjimų (trumpalaikis turtas) likučiai padidinti atitinkamai 1,32 tūkst. Eur ir 51,49 tūkst. Eur;
- pagrindinės veiklos švietimo sąnaudos; sąnaudos, susijusios su poilsiu, kultūra ir religija padidintos atitinkamai 19,29 tūkst. Eur ir 0,12 tūkst. Eur;
- pagrindinės veiklos socialinės apsaugos sąnaudos sumažintos 0,64 tūkst. Eur.

(ataskaitos 1.2 poskyris)

3. Pinigų srautų duomenys nėra tikslūs

Dėl dviejų savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų konsolidavimui pateiktų neteisingų pinigų išmokų, įsigyjant ilgalaikį materialųjį turtą, sumų, dėl vieno subjekto neteisingai parodytų gautų finansavimo sumų ilgalaikiam turtui įsigyti duomenų, kito – netinkamai parodytų pagrindinės veiklos išmokų ir pervestų lėšų sumų, savivaldybės metinėje pinigų srautų ataskaitoje pagrindinės veiklos pinigų srautų pervestų lėšų suma padidinta 3,35 tūkst. Eur, išmokų suma sumažinta 2,35 tūkst. Eur, investicinės veiklos ir finansinės veiklos pinigų srautų sumos padidintos atitinkamai 154,07 tūkst. Eur ir 155,07 tūkst. Eur.

(ataskaitos 1.3 poskyris)

4. Savivaldybės viešosiose įstaigose – neteisėti vadovų sprendimai, skiriant sau su darbo santykiais susijusias išmokas

Dviejų savivaldybės viešųjų įstaigų vadovams priėmus neteisėtus sprendimus pasiskirti sau su darbo santykiais susijusias išmokas, neteisėtai panaudota 3,33 tūkst. Eur savivaldybės viešųjų įstaigų pajamų ir 0,4 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų.

Iki audito ataskaitos parengimo viena viešoji įstaiga pateikė įrodymus apie neteisėtai skirtos išmokos sugrąžinimą. (ataskaitos 5.1 poskyris)

5. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose – darbo užmokesčio nustatymo neatitikimai ir skaičiavimo klaidos

Dėl darbo užmokesčio skaičiavimo klaidų penkiose įstaigose (neteisingai skaičiuota pareiginės algos kintamoji dalis, išaitinė išmoka, apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis bei kasmetines atostogas ir pan.), dėl vadovų pavduotojams nustatytų mažesnių už minimalią ribą pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dviejose įstaigose, dėl teisės aktais nustatytą maksimalų dydį viršijusios priemokos vienoje įstaigoje, nustatėme 6,19 tūkst. Eur darbo užmokesčio ir socialinio draudimo nepriemokų ir 1,89 tūkst. Eur permokų.

Iki audito ataskaitos parengimo įstaigos, vykdydamos joms pateiktas rekomendacijas, priskaičiavo ir išmokėjo visas darbo užmokesčio ir socialinio draudimo nepriemokas bei išskaičiavo ir į savivaldybės biudžetą grąžino permokas.

(ataskaitos 5.2 poskyris)

6. Neatitikimai, skaičiuojant savivaldybės tarybos narių atlyginimą

Dėl duomenų Utenos rajono savivaldybės tarybos narių darbo laiką fiksuojančiuose dokumentuose netikslumų:

- nepagrįstai mažesnio dydžio 2023 m. gegužės–birželio mėn. atlyginimai už darbo laiką buvo apskaičiuoti ir išmokėti šešioms savivaldybės tarybos nariams, išrinktiems savivaldybės tarybos komitetų pirmininkais ir pirmininkų pavduotojais bei savivaldybės tarybos nuolatinės komisijos pirmininku. Bendra nepriemokų suma – 0,21 tūkst. Eur;
- nepagrįstai didesnio dydžio 2023 m. liepos–gruodžio mėn. atlyginimai buvo apskaičiuoti ir išmokėti trimis savivaldybės tarybos nariams, kurie nebuvo išrinkti savivaldybės tarybos komitetų ar nuolatinė komisijų pirmininkais ar pirmininkų pavduotojais. Bendra permokų suma – 3,25 tūkst. Eur.

Iki audito ataskaitos parengimo Utenos rajono savivaldybės administracija jai pateiktos rekomendacijos pagrindu apskaičiavo ir išmokėjo atlyginimų nepriemokas bei priėmė priemones permokų išskaičiavimui.

(ataskaitos 5.3 poskyris)

Rekomendacijos

Audito metu savivaldybės viešojo sektoriaus subjektams jiems išsiųstuose raštuose pateiktos 46 rekomendacijos, kuriomis siekiama ištaisyti subjektuose nustatytas apskaitos, darbo užmokesčio skaičiavimo klaidas ir darbo užmokesčio nustatymo neatitikimus bei sugrąžinti neteisėtai panaudotas savivaldybės viešųjų įstaigų ir savivaldybės biudžeto lėšas.

Iki audito ataskaitos pasirašymo dienos buvo įvykdytos 23 rekomendacijos.

Subjektams pateiktų rekomendacijų skaičius ir vykdymo duomenys išsamiai nurodyti ataskaitos 3 priede „Informacija apie viešojo sektoriaus subjektams pateiktas rekomendacijas“.

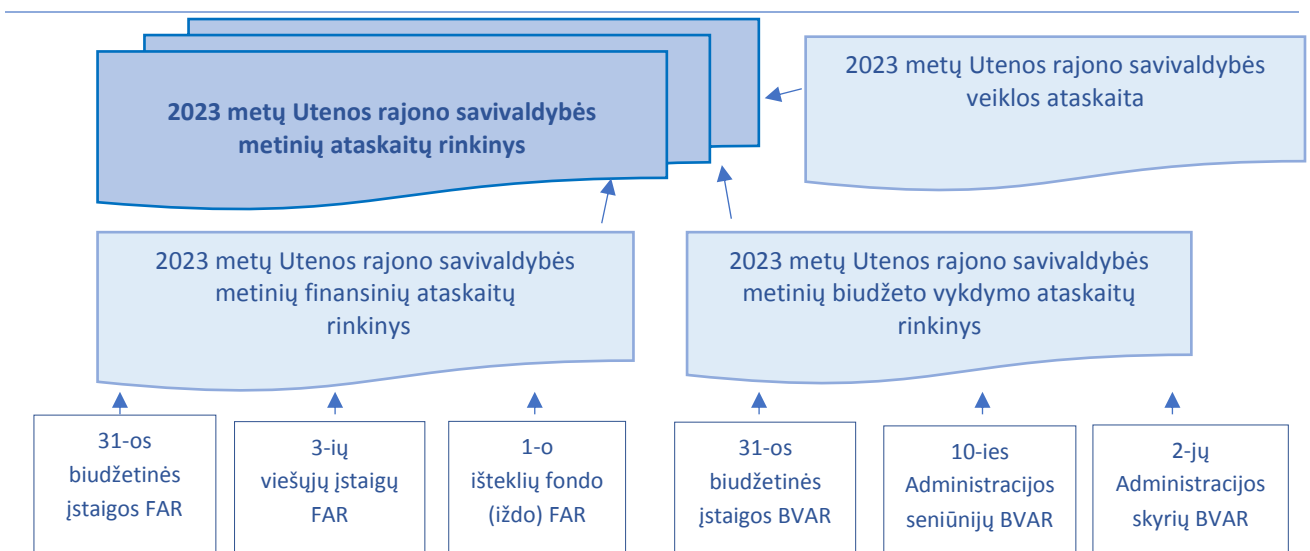
IŽANGA

Vadovaujantis teisės aktais, atliktas 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio, 2023 metų savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo 2023 metais finansinis ir atitikties auditas.

Utenos rajono savivaldybės administracija, kuri rengia savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį, organizuoja savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą, kartu su kitais savivaldybės viešojo sektoriaus subjektais sudaro Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupę.

Šios grupės parengtų metinių finansinių ataskaitų rinkinių ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindu buvo sudaryti ir audito metu vertinti 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai. Taip pat, kaip sudėtinė metinių ataskaitų rinkinio dalis (žr. 1 schemą), buvo perskaityta 2023 metų Utenos rajono savivaldybės veiklos ataskaita ir vertinta, ar joje pateikti finansiniai duomenys nėra reikšmingai nesuderinti su savivaldybės metinėmis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis ar kitaip reikšmingai iškraipyti.

1 schema. 2023 metų savivaldybės metinių ataskaitų rinkinio sudėtis

» Vertintą savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinį, parengtą trisdešimt penkių Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų pagrindu ir patvirtintą viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje 2024-04-10, ID 2147367534, sudarė: Finansinės būklės ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis, Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis, Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis, Pinigų srautų ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis ir Utenos rajono savivaldybės 2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje⁷, 2023 metų pradžioje buvo iš viso 196 943,65 tūkst. Eur metų pabaigoje - 207 457,81 tūkst. Eur.

» Vertintą savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė: savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo ataskaita „Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto pajamų įvykdymas“, Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto išlaidų vykdymo ataskaita ir Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas.

Savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas, remiantis savivaldybės biudžeto pajamų apskaitos duomenimis ir keturiasdešimt trijų subjektų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų pagrindu.

Utenos rajono savivaldybės administracija ir kitos savivaldybės biudžetinės įstaigos 2023 metais vykdė 10 savivaldybės programų: savivaldybės veiklos funkcijų vykdymo (01), ekonomikos skatinimo ir turizmo plėtojimo veiksmų (02), informacinės visuomenės plėtros (03); kaimo plėtros (04), aplinkos apsaugos (05), infrastruktūros objektų plėtros (06), kokybiškos švietimo sistemos kūrimo ir jaunimo užimtumo (07), kultūrinės veiklos plėtros (08), sveikatos apsaugos (09), socialinės apsaugos plėtojimo (10). Šių programų vykdymui audituojamu laikotarpiu panaudota 65 467,0 tūkst. Eur asignavimų (neskaitant ilgalaikių paskolų grąžinimo)⁸.

» 2023 metų Utenos rajono savivaldybės veiklos ataskaitoje⁹ pateikta informacija apie savivaldybės (įskaitant visus savivaldybės subjektus) metinius veiklos rezultatus, pasiektus vykdant savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos planą.

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės sudarančių subjektų sąrašai pateikti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

⁷ Utenos rajono savivaldybės Finansinės būklės ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis.

⁸ Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto išlaidų vykdymo ataskaitos duomenimis.

⁹ Utenos rajono savivaldybės mero pasirašyta 2024 m. gegužės 9 d.

AUDITO REZULTATAI

1. Savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų klaidų, tačiau su pastabomis

2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenys visais reikšmingais atžvilgiais parodo tikrą ir teisingą į savivaldybės grupę įtrauktų viešojo sektoriaus subjektų finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus. Tačiau paminėtini reikšmingos įtakos rinkinio duomenų teisingumui neturėję, bet audituotu laikotarpiu viešojo sektoriaus subjektų grupėje paplitę arba antrus metus iš eilės besikartojantys neatitikimai bei netipiniai klaidų atvejai.

1.1. Negalima patvirtinti dviejų subjektų konsoliduotų kitų statinių ir pastatų likutinės vertės duomenų tikrumo ir teisingumo

Viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje simboline verte užregistruotas ilgalaikis materialusis turtas ne vėliau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d. turėjo būti įvertintas tikrąja verte¹⁰. Tokiu būdu ilgalaikio materialiojo turto ir finansavimo sumų, iš kurių finansuojama subjekto veikla, sąskaitose vietoj simboline verte užregistruoto ilgalaikio materialiojo turto turėjo būti registruojamas pagal 12-ojo VSAFAS¹¹ 27 punkto nuostatas įvertintas ilgalaikis materialusis turtas.

Audito metu nustatėme, kad devynių¹² savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų apskaitoje 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis simboline verte tebebuvo registruoti 36 ilgalaikio materialiojo turto vienetai, iš kurių visi – nekilnojamojo turto objektai. Dviejų subjektų simboline verte užregistruoti ilgalaikio materialiojo turto vienetai (iš viso 17) 2023-12-31 nebuvo pilnai nudėvėti (žr. 1 pavyzdžio 1 dalį); septynių subjektų tikrąja verte neįvertinto turto (19 vnt.) likutinė vertė buvo lygi nuliui (žr. 1 pavyzdžio 2 dalį) arba likvidacinei vertei (žr. 1 pavyzdžio 3 dalį).

1 pavyzdys

1 dalis. Utenos vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“: 12 vnt. – pastatų grupės objektai, 1 vnt. – kitų statinių grupės objektas; Utenos Vyturių progimnazija: 4 vnt. – kitų statinių grupės objektai.

2 dalis. Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“: 7 vnt. – pastatų grupės objektai, 1 vnt. – kitų statinių grupės objektas; Utenos r. Užpalių gimnazija: 1 vnt. – pastatų grupės objektas, 1 vnt. – kitų statinių grupės objektas; Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“: 2 vnt. – pastatų grupės objektai; Utenos kraštotyros muziejus: 1 vnt. – pastatų grupės objektas; Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“: 1 vnt. – kitų statinių grupės objektas; Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras: 1 vnt. – infrastruktūros statinių grupės objektas.

3 dalis. Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka: 4 vnt. – infrastruktūros statinių grupės objektai.

Dėl teisės aktų nustatyta tvarka neįvertintų 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis pilnai nenudėvėtų ilgalaikio materialiojo turto vienetų negalime patvirtinti, kad tikri ir teisingi dviejų subjektų konsolidavimui pateikti duomenys apie pastatų ir kitų statinių likutinės vertės bei finansavimo sumų nepiniginiam turtui įsigyti iš savivaldybės biudžeto likučius, kurie konsoliduoti šiuose 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų straipsniuose:

¹⁰ LR finansų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymo Nr. 1K-252 „Dėl finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“ 2 punktas.

¹¹ 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintas LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais).

¹² Iš 33 VSS, kas sudaro 27 proc.

- finansinės būklės ataskaitos straipsniuose A.II.2 „Pastatai“ – 260,28 tūkst. Eur, A.II.4 „Kiti statiniai“ – 113,75 tūkst. Eur, F.III. „Sukauptas metų perviršis ar deficitas“ – 1 150,09 tūkst. Eur;
- grynojo turto pokyčių ataskaitos 8 st. 19 eil. „Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ – 1 150,09 tūkst. Eur.

Taip pat nėra tikri ir teisingi pirmame pavyzdyje nurodytų subjektų ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainos ir pergrupavimų duomenys, konsoliduoti aiškinamojo rašto 5 priede¹³.

1.2. Netiksli informacija apie ilgalaikį ir trumpalaikį turtą bei pagrindinės veiklos sąnaudas

1.2.1. Ilgalaikio materialiojo turto skirstymo į grupes reikalavimai bei nusidėvėjimo skaičiavimo tvarka yra nustatyti 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“. Vadovaujantis šio standarto nuostatomis, nebaigtos statybos ir išankstinių mokėjimų grupei priskiriami ir išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą; mašinų ir įrenginių grupei – gamybos mašinos ir įrenginiai bei kitas panašus ilgalaikis materialusis turtas¹⁴. Turto nudėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, kurį nustato viešojo sektoriaus subjektas; nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio pirmos dienos, kai ilgalaikis materialusis turtas pradedamas naudoti ir t.t.¹⁵

Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupėje atliktos audito procedūros keturiuose¹⁶ subjektuose atskleidė ilgalaikio materialiojo turto registravimo finansinėje apskaitoje ir pateikimo finansinėse ataskaitose klaidas: du subjektai išankstinius mokėjimus už ilgalaikį materialųjį turtą priskyrė ne ilgalaikiam, bet trumpalaikiam turtui¹⁷ (žr. 2 pavyzdžio 1 dalį); du – ilgalaikį materialųjį turtą priskyrė netinkamai ilgalaikio materialiojo turto grupei (žr. 2 pavyzdžio 2 dalį); vienas – faktiškai veikloje naudojamą ilgalaikį materialųjį turtą apskaitė kaip nebaigtą statybą (žr. 2 pavyzdžio 3 dalį).

2 pavyzdys

1 dalis. Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka – 31,18 tūkst. Eur, Utenos Vyturių progimnazija – 20,31 tūkst. Eur išankstinių apmokėjimų sumas priskyrė ne nebaigtos statybos ir išankstinių mokėjimų ilgalaikio materialiojo turto grupei (FBA A.II.9 eil.), bet trumpalaikio turto išankstinių apmokėjimų grupei (FBA C.II eil.).

2 dalis. Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka ir Utenos daugiafunkcis sporto centras mašinų ir įrenginių turto grupei (FBA A.II.5 eil.) priskirtinus turto objektus (iš viso 2 vnt.), nepagrįstai priskyrė kito ilgalaikio materialiojo turto grupei (FBA A.II.7 eil.).

3 dalis. Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras – 13,79 tūkst. Eur nepagrįstai parodė nebaigtos statybos straipsnyje (FBA A.II.9 eil.)

Septyniuose¹⁸ savivaldybės viešojo sektoriaus subjektuose nustatėme ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo skaičiavimo ar apskaitos neatitikimus, iš jų: penkiuose – turto nusidėvėjimo skaičiavimo, nesilaikant 12-ojo VSAFAS nuostatų, atvejai (žr. 3 pavyzdžio 1 dalį), dviejuose – netinkamai ištaisytų klaidų, nustatytų ankstesnių auditų metu, atvejai (žr. 3 pavyzdžio 2 dalį).

¹³ 5 priedas „Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina, balansinės vertės pasikeitimą“.

¹⁴ 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtinto LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 (su vėlesniais pakeitimais), 78.6 78.12 papunkčiai.

¹⁵ Ten pat, IX skyrius, 57 punktą.

¹⁶ Iš 33 VSS, kas sudaro 12 proc.

¹⁷ Analogiška klaida tik kituose VSS buvo nustatyta, atliekant 2022 metų ataskaitų rinkinių auditą (2023-07-14 audito ataskaita Nr. A-3, prieiga internete https://utena.lt/images/Kontroles/2023/2023_08_03_AUDITO_ATASKAITA.pdf).

¹⁸ Iš 33 VSS, kas sudaro 21 proc.

3 pavyzdys

1 dalis. Utenos švietimo centre, skaičiuojant nusidėvėjimą, 4-iems turto vnt. taikytas trumpesnis naudingo tarnavimo laikas, nei patvirtinta įstaigos vadovų įsakymais, kitiems 4-iems turto vnt. dėl nepaaiškinamų klaidų buvo nepagrįstai padidintos jiems taikomos mėnesio nusidėvėjimo sumos; Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centre (2 turto vnt.) ir Utenos r. Sudeikių daugiafunkciame centre (1 turto vnt.) faktiškai veikloje naudojamam turtui nebuvo skaičiuotas nusidėvėjimas; Utenos vaikų lopšelyje-darželyje „Pasaka“ 2-iems turto vnt. nusidėvėjimas pradėtas skaičiuoti ne sekantį, bet tą patį mėnesį, kai turtas pradėtas naudoti; Utenos r. Užpalių gimnazijoje: padidinus ilgalaikio materialiojo turto (1 vnt.) įsigijimo savikainą modernizavimo darbų verte, neteisingai atliktas nusidėvėjimo perskaičiavimas; perdavus ilgalaikio turto vieneto dalį kitam subjektui, nusidėvėjimo suma nebuvo perskaičiuota.

2 dalis. Utenos vaikų lopšelyje-darželyje „Šaltinėlis“ neteisingai perskaičiuotos buvę nusidėvėjimo skaičiavimo klaidos 3 turto vnt., Utenos kultūros centro apskaitoje buvo sudubliuota klaidos taisymo registravimo operacija.

1.2.2. Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų apskaitą reglamentuoja 24-asis VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, kuriame nurodyta, kad su darbo santykiais susijusia išmoka laikomas užmokestis darbuotojui už atliktą darbą arba kita dėl darbo santykių atsirandanti teisės aktų nustatyta išmoka tiesiogiai darbuotojui arba kitiems subjektams. Minėtame standarte tai pat nustatyta, kad trumpalaikės su darbo santykiais susijusios išmokos apskaitoje registruojamos kaip trumpalaikis įsipareigojimas ir sąnaudos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuotos išmokos¹⁹. Apskaitos klaidos sąvoką apibrėžia 7-asis VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ ir nurodo, kaip viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje turi būti registruojamas apskaitos klaidų taisymas²⁰.

Vieno viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje nustatėme pagrindinės veiklos darbo užmokesčio sąnaudų registravimo atvejį, kuris neatitinka 24-ajame VSAFAS nustatytų darbo užmokesčio sąnaudų pripažinimo kriterijų (žr. 4 pavyzdžio 1 dalį), bei socialinio draudimo sąnaudų koregavimo atvejį, kuris nesusijęs su apskaitos klaidos, kaip ji apibrėžiama 7-ajame VSAFAS, taisymu (žr. 4 pavyzdžio 2 dalį). Dėl minėtų finansinės apskaitos operacijų šio subjekto konsolidavimui pateikti pagrindinės veiklos sąnaudų duomenys nėra teisingi.

4 pavyzdys

1 dalis. Utenos Kraštonos progimnazija VMI pranešimo apie nesumokėtus mokesčius ir numatomą vykdyti išieškojimą pagrindu nepagrįstai darbo užmokesčio sąnaudomis pripažino gyventojų pajamų mokesčio nepriemoką (1,76 tūkst. Eur), kuri, kaip darbo užmokesčio sąnaudų ir trumpalaikio įsipareigojimo dalis, subjekto apskaitoje faktiškai buvo įregistruota tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį buvo apskaičiuotas darbo užmokestis.

2 dalis. Utenos Kraštonos progimnazija tikslu suderinti 7-ai klasei priskiriamose buhalterinėse sąskaitose apskaitomas sumas, apskaitoje registravo nepagrįstą operaciją, sumažindama socialinio draudimo sąnaudas ir finansavimo pajamas (0,29 tūkst. Eur).

Dėl šiame poskyryje išdėstytų neatitikimų 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti neteisingi ilgalaikio materialiojo ir trumpalaikio turto, finansavimo sumų, grynojo turto, pagrindinės veiklos pajamų ir sąnaudų duomenys, iš jų:

- finansinės būklės ataskaitos straipsniuose A.II.2 „Pastatai“, A.II.4 „Kiti statiniai“, A.II.5 „Mašinos ir įrenginiai“, A.II.9 „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ atitinkamai sumažinti 20,49 tūkst. Eur, 13,60 tūkst. Eur, 2,48 tūkst. Eur, 37,70 tūkst. Eur; straipsniuose A.II.7 „Baldai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas“ ir C.II „Išankstiniai apmokėjimai“ atitinkamai padidinti 1,32 tūkst. Eur ir 51,49 tūkst. Eur;

¹⁹ 24-ojo VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, patvirtinto LR finansų ministro 2019 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. 1K-244, 6, 8 punktai.

²⁰ 7-ojo VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtinto LR finansų ministro 2009 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 1K-456 (su vėlesniais pakeitimais), 3.2 papunktis, 19 punktas.

- finansinės būklės ataskaitos straipsniuose D.I „Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto“, D.II „Finansavimo sumos iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų“, F.III.1 „Einamųjų metų perviršis ar deficitas“ ir F.III.2 „Ankstesnių metų perviršis ar deficitas“ atitinkamai sumažinti 0,44 tūkst. Eur, 1,38 tūkst. Eur, 17,92 tūkst. Eur, 1,72 tūkst. Eur;
 - veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje A.I „Finansavimo pajamos“ padidinti 0,85 tūkst. Eur; straipsniuose B.VIII. „Sąnaudos, susijusios su poilsiu, kultūra ir religija“ ir B.IX. „Švietimo“ atitinkamai padidinti 0,12 tūkst. Eur ir 19,29 tūkst. Eur, straipsniuose B.X. „Socialinės apsaugos“ ir C. „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ atitinkamai sumažinti 0,64 tūkst. Eur ir 17,92 tūkst. Eur;
 - grynojo turto pokyčių ataskaitos straipsnio „Sukauptas perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ 19 eilutėje sumažinti 17,92 tūkst. Eur.
- Šie duomenys taip pat neteisingai atskleisti aiškinamojo rašto 2, 5, 13, 15 ir 22 prieduose²¹.

1.3. Pinigų srautų duomenys nėra tikslūs

Investicinės veiklos pinigų srautai rodo išmokas, kurios buvo padarytos per ataskaitinį laikotarpį įsigyjant ilgalaikį turtą ir biologinį turtą²². Pinigų srautų ataskaitos straipsnyje „Investicinės veiklos pinigų srautai. Ilgalaikio turto (išskyrus finansinį) ir biologinio turto įsigijimas“ rodomos pinigų išmokos įsigyjant ilgalaikį materialųjį, nematerialųjį ir biologinį turtą; straipsnyje „Finansinės veiklos pinigų srautai. Gautos finansavimo sumos ilgalaikiam ir biologiniam turtui įsigyti“ rodomos per ataskaitinį laikotarpį iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų ir iš kitų šaltinių gautos finansavimo sumos ilgalaikiam ir biologiniam turtui įsigyti²³. Sukauptų mokėtinų sumų pasikeitimas nerodo pinigų judėjimo, todėl šios sąnaudos neturi būti priskiriamos prie pinigų srautų²⁴.

Nesilaikydami aukščiau nurodytų pinigų srautų ataskaitos rengimo principų, du savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai konsolidavimui pateikė netinkamai parodytas pinigų išmokas įsigyjant ilgalaikį materialųjį turtą²⁵, vienas subjektas – gautas finansavimo sumas ilgalaikiam turtui įsigyti, vienas subjektas – pagrindinės veiklos išmokų ir pervestų lėšų sumas (žr. 5 pavyzdį).

5 pavyzdys

Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka į investicinės veiklos pinigų srautus (straipsnis B.I) kaip išmokų sumas ilgalaikiam turtui įsigyti ir į finansinės veiklos pinigų srautus (straipsnis C.IV) kaip gautas finansavimo sumas ilgalaikiam turtui įsigyti nepagrįstai įtraukė neatlygintinai gauto turto duomenis – 155,07 tūkst. Eur;

VšĮ „Utenos turizmo informacijos centras“ investicinės veiklos pinigų srautuose (straipsnis B.I) neparodė pinigų išmokų įsigyjant ilgalaikį materialųjį – 1,0 tūkst. Eur; pagrindinės veiklos išmokų dalyje parodė ne darbo užmokesčio ir socialinio draudimo pinigų išmokų, bet sąnaudų sumas (įskaitant sukauptų mokėtinų sumų pokytį) (2,35 tūkst. per mažai), o siekiant gauti faktinį pinigų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje likutį, nepagrįstai 3,35 tūkst. Eur padidino pervestų lėšų kitiems subjektams sumą (straipsnis A.II).

²¹ 2 priedas „Ataskaitinio laikotarpio informacija pagal veiklos segmentus“, 5 priedas „Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina, balansinės vertės pasikeitimą“, 13 priedas „Informacija apie išankstinius apmokėjimus“, 15 priedas „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“, 22 priedas „Informacijos apie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas pateikimas aiškinamajame rašte“

²² 5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“, patvirtinto 2008 m. sausio 9 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr. 1K-011 (su vėlesniais pakeitimais), 25 punktą.

²³ Ten pat, 26.1, 28.4 papunkčiai.

²⁴ Ten pat, 24 punktą.

²⁵ Analogiška klaida tik kituose VSS buvo nustatyta, atliekant 2022 metų ataskaitų rinkinių auditą (2023-07-14 audito ataskaita Nr. A-3, prieiga internete https://utena.lt/images/Kontroles/2023/2023_08_03_AUDITO_ATASKAITA.pdf)

Dėl to savivaldybės pinigų srautų ataskaitoje pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis pateikti netikslūs ataskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukų bei išmokų duomenys:

- straipsnyje A.II. „Pervestos lėšos“ padidinti 3,35 tūkst. Eur; straipsnyje A.III.8 „Išmokos, susijusios su poilsiu, kultūra ir religija“ sumažinti 2,35 tūkst. Eur; straipsniuose B.I „Ilgalaikio turto (išskyrus finansinį) ir biologinio turto įsigijimas“ ir C.IV „Gautos finansavimo sumos ilgalaikiam ir biologiniam turtui įsigyti“ atitinkamai padidintos 154,07 tūkst. Eur ir 155,07 tūkst. Eur.

2. Savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys – be kiekybiškai reikšmingų klaidų

2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių šio rinkinio sudarymą, reikalavimus ir atitinka į savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupę įtrauktų subjektų apskaitos duomenis.

3. Savivaldybės metinėje veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys iš esmės atitinka metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis

2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinėje veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys nėra reikšmingai iškraipyti ar nesuderinti su savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateiktais duomenimis; veiklos rezultatų analizė savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų pagrindu savivaldybės metinėje veiklos ataskaitoje nėra pateikta.

4. Savivaldybės biudžetas planuotas, tvirtintas ir vykdytas laikantis įstatymų

» Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžetas, kaip reikalauja Biudžeto sandaros įstatymas²⁶, patvirtintas per du mėnesius²⁷ nuo 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo²⁸.

» Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtus ir viešai paskelbtus pranešimus²⁹ planuotas 2023 m. produkcijos atotrūkis nuo potencialo buvo neigiamas³⁰ todėl,

²⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 26 straipsnio 5 dalis.

²⁷ Utenos rajono savivaldybės tarybos 2023 m. vasario 2 d. sprendimas Nr. TS-4 „Dėl Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto patvirtinimo“.

²⁸ Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. XIV-1556, 2022 m. lapkričio 22 d. (paskelbtas TAR 2022-12-02, Nr. 2022-24642).

²⁹ <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/pranesimai-apie-potencialaus-bvp-rodiklius>

³⁰ Neigiamu produkcijos atotrūkiu nuo potencialo laikomas toks atotrūkis, kai tam tikrų metų faktinis arba numatomas BVP grandininės apimties lygis yra žemesnis negu potencialus jos lygis; teigiamu produkcijos atotrūkiu nuo potencialo laikomas toks atotrūkis, kai tam tikrų metų faktinis arba numatomas BVP grandininės apimties lygis yra aukštesnis negu potencialus jos lygis. (Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymo 2 straipsnio 4 dalis).

vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu³¹, Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžetas galėjo būti planuojamas ir tvirtinamas taip, kad biudžeto asignavimai neviršytų pajamų daugiau kaip 1,5 procento. Faktiškai įvertintas³² 2023 m. produkcijos atotrūkis nuo potencialo – neigiamas, kas reiškia, kad savivaldybės biudžetas turėjo būti įvykdytas taip, kad asignavimai neviršytų pajamų daugiau kaip 1,5 procento.

Laikantis aukščiau išdėstytų taisyklių, 2023 metų eigoje savivaldybės tarybos sprendimais patvirtinti savivaldybės biudžeto asignavimai neviršijo 1,5 procento biudžeto pajamų (žr. ataskaitos 4 priedo „Utenos rajono savivaldybės 2023 m. biudžeto pajamų ir asignavimų palyginimas“ 1 lentelę), o 2023 metų pabaigos duomenimis, panaudotų savivaldybės biudžeto asignavimų suma buvo mažesnė už savivaldybės biudžeto pajamas (žr. ataskaitos 4 priedo „Utenos rajono savivaldybės 2023 m. biudžeto pajamų ir asignavimų palyginimas“ 2 lentelę).

Taigi, Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžetas planuotas, tvirtintas, keistas ir vykdytas, laikantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų nuostatų bei Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo reikalavimų.

5. Savivaldybės viešosiose ir biudžetinėse įstaigose darbo užmokesčio nustatymo ir skaičiavimo neatitikimai

5.1. Savivaldybės viešosiose įstaigose – neteisėti vadovų sprendimai, skiriant sau su darbo santykiais susijusias išmokas

Su viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, vadovų darbo santykiais susijusias funkcijas Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendina meras³³. Tai reiškia, jog sprendimus dėl Darbo kodekse numatytų priemonių, premijų³⁴ bei kitų su Utenos rajono savivaldybės viešųjų įstaigų vadovų darbo santykiais susijusių išmokų, įskaitant visas jų formas, priima Utenos rajono savivaldybės meras.

Audito metu nustatėme, kad dviejų savivaldybės viešųjų įstaigų vadovai, viršydami jiems teisės aktais suteiktus įgaliojimus, audituojamu laikotarpiu patys sau pasiskyrė su jų darbo santykiais susijusias išmokas, kurių bendra suma sudarė 3,73 tūkst. Eur (žr. 6 pavyzdį).

6 pavyzdys

1-a VŠJ: 2,93 tūkst. Eur premija (1 atvejis), 0,40 tūkst. Eur priemoka (1 atvejis), 0,20 tūkst. Eur vertės dovana natūra³⁵ (1 atvejis). Iš viso – 3,53 tūkst. Eur, iš jų: 3,13 tūkst. Eur – iš įstaigos uždirbtų lėšų, 0,40 tūkst. Eur – iš Utenos rajono savivaldybės projekto finansavimo lėšų.

2-a VŠJ: 0,20 tūkst. Eur vertės dovana natūra³⁶ (1 atvejis) iš įstaigos uždirbtų lėšų.

³¹ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalis.

³² <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ekonomines-raidos-scenarijus/pranesimai-apie-potencialaus-bvp-rodiklius>

³³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 7 punktas.

³⁴ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 139 straipsnio 2 dalies 4, 6 punktai.

³⁵ Prekybos centro elektroninės dovanų kortelės forma.

³⁶ Dovanų kupono forma.

Viešųjų įstaigų vadovams priėmus teisės aktų nuostatų neatitinkančius sprendimus, audituojamu laikotarpiu buvo neteisėtai panaudota 3,33 tūkst. Eur savivaldybės viešųjų įstaigų pajamų ir 0,4 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų.

Audito metu abiejų įstaigų vadovams buvo pateiktos rekomendacijos įsivertinti, ar 2021–2022 metais nebuvo įstaigos vadovo sau pasiskirtų su darbo santykiais susijusių išmokų bei priimti ir įvykdyti sprendimus dėl neteisėtai 2023 ir 2021–2022 metais (jei tokių buvo) pasiskirtų išmokų grąžinimo. Šių rekomendacijų įvykdymo terminas – 2024 m. gegužės 31 d., tačiau jau iki audito ataskaitos parengimo 2-oji VŠĮ pateikė įrodymus apie neteisėtai pasiskirtos išmokos grąžinimą bei patvirtinimą apie tokių išmokų 2021–2022 metais nebuvimą.

5.2. Savivaldybės biudžetinėse įstaigose – darbo užmokesčio nustatymo neatitikimai ir skaičiavimo klaidos

» Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, darbo užmokesčio dydis negali būti mažesnis, negu nustato darbo santykiams taikomi įstatymai, kolektyvinės sutartys, kitos darbo teisės normos³⁷. Savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), darbo apmokėjimo sąlygas ir dydžius 2023 metais reglamentavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas (toliau – Įstatymas), vadovaujantis kuriuo biudžetinių įstaigų vadovų pavaduotojų pareiginės algos pastovioji dalis įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje turėjo būti nustatoma ir taikoma pagal šio įstatymo 1 priedą³⁸. Vadovaujantis minėtu Įstatymo priedu³⁹, II grupei priskirtų įstaigų⁴⁰ 5-10 metų vadovaujamojo darbo patirtį turinčiam vadovo pavaduotojui įstaigos teisės aktais nustatytas ir faktiškai taikomas pastoviosios dalies koeficientas negalėjo būti mažesnis nei 8,9 (baziniu dydžiu); III grupei priskirtų įstaigų⁴¹ daugiau kaip 10 metų vadovaujamojo darbo patirtį turinčių vadovų pavaduotojų – nemažesnis nei 8,8 (baziniu dydžiu).

Audito metu nustatėme, kad dviejų⁴² savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų pavaduotojams pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai 2023 metais buvo nustatyti mažesni, nei Įstatyme įtvirtinta minimali koeficiento riba (žr. 7 pavyzdį).

7 pavyzdys

Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. 2023-01-01–2023-06-30 laikotarpiu direktoriaus pavaduotojui pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas buvo 0,4 (baziniu dydžiu) mažesnis, nei minimali Įstatyme nustatyta riba, kas pinigine išraiška aukščiau minėtu laikotarpiu sudarė 0,45 tūkst. Eur.

Utenos A. ir M. Miškinų viešoji biblioteka. 2023-01-01–2023-12-31 laikotarpiu direktoriaus pavaduotojui ūkio reikalams pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas buvo 0,9 (baziniu dydžiu) mažesnis, nei minimali Įstatyme nustatyta riba, kas pinigine išraiška 2023 metais sudarė 2,00 tūkst. Eur

³⁷ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 140 straipsnio 2 dalis.

³⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 7 straipsnio 2 dalis.

³⁹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 1 priedas „Valstybės ir savivaldybių įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai“.

⁴⁰ Įstaiga, kurioje 51–200 pareigybių.

⁴¹ Įstaiga, kurioje 50 ir mažiau pareigybių.

⁴² Iš 20 biudžetinių įstaigų, kas sudaro 10 proc.

» Biudžetinės įstaigos darbuotojams gali būti skiriamos priemokos, kurios gali siekti iki 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio⁴³.

Šio audito metu vienoje⁴⁴ įstaigoje (žr. 8 pavyzdžio 1 dalį) nustatėme atvejį, kuomet darbuotojui buvo skirta didesnė nei 30 procentų jo pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemoka⁴⁵. Dėl teisės aktų nuostatų neatitinkančio įstaigos vadovo sprendimo neteisėtai panaudotų savivaldybės biudžeto lėšų suma – 0,32 tūkst. Eur.

» Vidutinis darbo užmokestis turi būti apskaičiuojamas, vadovaujantis Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašu⁴⁶; Biudžetinių įstaigų darbuotojams teisės aktų nustatyta tvarka skirta(nustatyta) pareiginės algos kintamoji dalis skaičiuojama atitinkamu procentiniu dydžiu nuo darbuotojo pareiginės algos pastoviosios dalies⁴⁷; skaičiuojant darbo užmokestį už darbą poilsio ir švenčių dienomis, įskaičiuojamos visos darbo užmokesčio dalys, darbo užmokesčio suma dalijama iš valstybės tarnautojo ar darbuotojo to mėnesio darbo laiko normos.

Iš šešių savivaldybės biudžetinių įstaigų, kuriose audito metu vertinome darbo užmokesčio skaičiavimą ir išmokėjimą, penkiose (žr. 8 pavyzdžio 2 dalį) nustatėme darbo užmokesčio skaičiavimo klaidas, kurias lėmė: vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašo nesilaikymas, skaičiuojant apmokėjimą už kasmetines atostogas ar išeitinę išmoką; netinkamas darbo užmokesčio už darbą poilsio ir švenčių dienomis, skaičiavimas; netinkamas pareiginės algos kintamosios dalies skaičiavimas; atsitiktinės duomenų įvesties į apskaitos programas klaidos (neteisingas apmokamų dienų skaičius, netinkamai įvestas priedo už valstybės tarnybos stažą dydis ar priemokos skyrimo laikotarpis ir pan.).

8 pavyzdys

1 dalis. Utenos kultūros centras – 0,32 tūkst. Eur permoka.

2 dalis. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras – 3,71 tūkst. Eur nepriemokų; Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka – 2,26 tūkst. Eur nepriemokų ir 1,25 tūkst. Eur permokų; Utenos rajono savivaldybės administracija – 0,09 tūkst. Eur nepriemokų ir 0,21 tūkst. Eur permokų; Utenos kraštotyros muziejus – 0,13 tūkst. Eur nepriemokų; Utenos daugiafunkcis sporto centras – 0,11 tūkst. Eur permokų.

Bendra audito metu nustatytų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo nepriemokų suma sudarė 6,19 tūkst. Eur, permokų suma – 1,89 tūkst. Eur.

Taisydamas minėtus neatitikimus, visos įstaigos joms pateiktų rekomendacijų pagrindu iki audito ataskaitos parengimo darbuotojams priskaičiavo ir išmokėjo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo nepriemokas, išskaičiavo ir į savivaldybės biudžetą grąžino permokas.

⁴³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 straipsnio 1,2 dalys.

⁴⁴ Utenos kultūros centras (1 iš 6 įstaigų).

⁴⁵ Analogiška neatitiktis tik kituose VSS buvo nustatyta, atliekant 2022 m. ataskaitų rinkinių auditus (2023-07-14 audito ataskaita Nr. A-3, prieiga internete https://utena.lt/images/Kontroles/2023/2023_08_03_AUDITO_ATASKAITA.pdf).

⁴⁶ Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 9 straipsnis.

5.3. Neatitikimai, skaičiuojant savivaldybės tarybos narių atlyginimą

Pagal 2023-04-01–2023-07-01 galiojusias Vietos savivaldos įstatymo nuostatas⁴⁸ ir Utenos rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) veiklos reglamentą⁴⁹, savivaldybės tarybos nariams už darbo laiką atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas buvo atlyginama (apmokama). Šis apmokėjimas (toliau – atlyginimas už darbo laiką) turėjo būti skaičiuojamas, taikant 1 (vieną) Lietuvos statistikos departamento skelbiamą paskutinio Lietuvos ūkio vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (toliau – VMDU) dydį, Tarybos opozicijos lyderio ir nuolatinių Tarybos komitetų ir komisijų pirmininkų – 1,2 VMDU dydį; nuolatinių Tarybos komitetų ir komisijų pirmininkų pavaduotojų – 1,1 VMDU dydį.

Pagal nuo 2023-07-01 galiojantį Vietos savivaldos įstatymą⁵⁰, savivaldybės tarybos nariams už darbą atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas nustatomas 20 procentų tos savivaldybės, kurios tarybos narys jis yra, mero darbo užmokesčio dydžio atlyginimas (toliau – atlyginimas); savivaldybės tarybos opozicijos lyderiui ir savivaldybės tarybos komitetų ir nuolatinių komisijų pirmininkams nustatomas 20 procentų didesnio dydžio savivaldybės tarybos narių atlyginimas; savivaldybės tarybos komitetų ir nuolatinių komisijų pirmininkų pavaduotojams nustatomas 10 procentų didesnio dydžio savivaldybės tarybos narių atlyginimas.

Audito metu nustatėme, kad dėl netiksliai pateiktos informacijos Utenos rajono savivaldybės tarybos narių darbo laiką fiksuojančiuose dokumentuose⁵¹:

- 2023 m. gegužės ir birželio mėn. atitinkamai 0,2 ir 0,1 VMDU dydžiais nebuvo padidinti šešių savivaldybės tarybos narių, išrinktų savivaldybės tarybos komitetų pirmininkais ir pirmininkų pavaduotojais⁵² bei savivaldybės tarybos nuolatinės komisijos pirmininku⁵³, atlyginimai už darbo laiką;
- 2023 m. liepos–gruodžio mėn. nepagrįstai atitinkamai 20 ir 10 procentų didesnio dydžio atlyginimai buvo apskaičiuoti ir išmokėti trims savivaldybės tarybos nariams, kurie nebuvo išrinkti savivaldybės tarybos komitetų ar nuolatinių komisijų pirmininkais ar pirmininkų pavaduotojais.

Bendra savivaldybės tarybos nariams 2023 metais apskaičiuotų atlyginimų permokų (įskaitant socialinio draudimo įmokas) suma sudarė 3,25 tūkst. Eur, nepriemokų suma – 0,21 tūkst. Eur.

Vykdydama audito metu pateiktą rekomendaciją, Utenos rajono savivaldybės administracija iki audito ataskaitos parengimo apskaičiavo ir išmokėjo atlyginimų nepriemokas bei vykdė⁵⁴ permokų išskaičiavimą.

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Karalienė

⁴⁸ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 12 straipsnio 1 dalis.

⁴⁹ Utenos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Utenos rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 23 d. sprendimu Nr. TS-32 „Dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 4 punktas.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 12 straipsnio 1 dalis.

⁵¹ Utenos rajono savivaldybės tarybos narių darbo laiko apskaitos žiniaraščiai (iki 2023 m. 06 mėn.) ir Utenos rajono savivaldybės tarybos narių dalyvavimo posėdžiuose suvestinės (nuo 2023 m. 07 mėn.)

⁵² 2023 m. gegužės ir birželio mėn.

⁵³ 2023 m. birželio mėn.

⁵⁴ Permokos lygiomis dalimis išskaičiuojamos iš 2024 m. sausio – birželio mėn. savivaldybės tarybos atlyginimų.

PRIEDAI

2024 m. gegužės 15 d. audito ataskaitos Nr. A-2
„2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto
naudojimo vertinimas“
1 priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

BVA –biudžeto vykdymo ataskaita;

BVAR – žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys;

Darbo apmokėjimo įstatymas, Įstatymas – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas;

FAR – finansinių ataskaitų rinkinys;

FBA – finansinės būklės ataskaita;

IMT – ilgalaikis materialusis turtas;

Konsolidavimas – savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupei priklausančių viešojo sektoriaus subjektų ataskaitų rinkinių sujungimas į vieną konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį;

Konstitucinis įstatymas – Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas;

PSA – pinigų srautų ataskaita;

Savivaldybė – Utenos rajono savivaldybė;

Savivaldybės administracija – Utenos rajono savivaldybės administracija;

Savivaldybės taryba, Taryba – Utenos rajono savivaldybės taryba;

Subjektas, įstaiga, biudžetinė įstaiga – Utenos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektas, kurio žemesniojo lygio finansinių ir/ar biudžeto vykdymo ataskaitų duomenys konsoliduoti savivaldybės metinių finansinių ir/ar biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje;

TAS – tarptautiniai audito standartai;

TAAIS – tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai;

VMI – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;

VRA – veiklos rezultatų ataskaita;

VSAFAS, Standartai – Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai;

VSS – viešojo sektoriaus subjektas.

AUDITO APIMTIS IR METODAI**Audito tikslas:**

- ✓ įvertinti 2023 metų savivaldybės metinių finansinių ataskaitų ir metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- ✓ įvertinti 2023 metų savivaldybės veiklos ataskaitą ir pateikti išvadą, ar joje pateikti finansiniai duomenys atitinka savivaldybės metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose pateiktus duomenis;
- ✓ įvertinti 2023 metų savivaldybės biudžetą ir turto naudojimą 2023 metais pasirinktose audituoti srityse ir pateikti išvadas.

Auditas atliktas:

- ✓ pagal tarptautinių audito standartų (TAS) ir tarptautinių aukščiausiųjų audito institucijų standartų reikalavimus;
- ✓ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad savivaldybės metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų;
- ✓ siekiant pateikti išvadą, ar 2023 metų savivaldybės veiklos ataskaitoje pateikti finansiniai duomenys atitinka savivaldybės metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose pateiktus duomenis;
- ✓ siekiant pateikti išvadą (išvada ne nuomonės, bet rezultatų forma), ar 2023 metais savivaldybės biudžetas planuotas, tvirtintas ir vykdytas laikantis įstatymų;
- ✓ siekiant pateikti išvadą (išvada ne nuomonės, bet rezultatų forma), ar teisėtai naudoti 2023 m. savivaldybės biudžeto asignavimai ir savivaldybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų, išskyrus sveikatos priežiūros įstaigas, lėšos, nustatant ir mokant darbo užmokestį/atlyginimus;
- ✓ visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	» 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys: <ul style="list-style-type: none"> - Finansinės būklės ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Pinigų srautų ataskaita pagal 2023 m. gruodžio 31 d. duomenis; - Utenos rajono savivaldybės 2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiu metų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. » 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: <ul style="list-style-type: none"> - savivaldybės biudžeto pajamų vykdymo ataskaita „Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto pajamų įvykdymas“; - Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto išlaidų vykdymo ataskaita; - Utenos rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas.
2023 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2023 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai buvo 196 943,65 tūkst. Eur, metų pabaigoje - 207 457,81 tūkst. Eur
2023 m. gautos pajamos ir patirtos sąnaudos	2023 m. savivaldybės pagrindinės veiklos pajamos sudarė 86 697,55 tūkst. Eur, pagrindinės veiklos sąnaudos – 82 289,17 tūkst. Eur
2023 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos	2023 m. savivaldybės biudžeto pajamos – 67 398,2 tūkst. Eur, 2023 metų pradžios lėšų likutis – 3 623,6 tūkst. Eur; 2023 metais paimtos paskolos – 994,5 tūkst. Eur (iš viso 72 016,3 tūkst. Eur)

	2023 m. panaudoti savivaldybės biudžeto asignavimai – 65 467,0 tūkst. Eur, 2023 m. gražinta paskolų – 1 691,8 tūkst. Eur (iš viso išlaidų – 67 158,8 tūkst. Eur)
Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos	6 valdomos uždarnosios akcinės bendrovės: UAB „Utenos autobusų parkas“, UAB „Utenos šilumos tinklai“, UAB „Utenos vandenys“, UAB „Utenos butų ūkis“, UAB „Utenos komunalininkas“, UAB „Utenos regiono atliekų tvarkymo centras“; 3 asocijuotieji subjektai: VšĮ Klaros slaugos ligoninė, VšĮ „Utenos Juventus“ ir VšĮ futbolo klubas „Utenos Utenis“; 35 viešojo sektoriaus subjektai (tame tarpe 1 išteklių fondas), kurių finansinių ataskaitų pagrindu parengtas 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys (žr. priedo 1 lentelę); 43 subjektai, kurių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pagrindu parengtas 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys (žr. priedo 2 lentelę).
Auditui taikytas reikšmingumas	Reikšmingu dalyku 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinyje laikomas iškraipymas ar jų visuma, viršijanti 1,0 proc. turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučio 2023-12-31 duomenimis (tai sudarė 2 074,58 tūkst. Eur) Reikšmingu dalyku 2023 metų Utenos rajono savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje laikomas iškraipymas ar jų visuma, viršijanti 2,0 proc. 2023 m. panaudotų savivaldybės biudžeto asignavimų sumos (tai sudarė 1 309,34 tūkst. Eur). 2023 metų Utenos rajono savivaldybės veiklos ataskaitai taikomas tas pats reikšmingumas kaip metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui. Kokybiškai reikšmingais laikomi ir mažesni iškraipymai, kurie yra svarbūs dėl jų pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant jie atsirado.
Audito apimties ribojimai	Audito apimties ribojimų nebuvo.
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros	
2023 metų savivaldybės metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika	Ilgalaikio materialiojo turto įvertinimo tikrąją vertę sritis
Sritys, kuriose buvo vertintas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Netestuota
Finansinių ataskaitų rinkinio sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros)	Pagrindinės audito procedūros atliktos: • <i>turto srityje:</i> -atskirai svarbiuose pagal dydį grupės komponentuose – apskaitos ir ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas pagal grupę ir/ar subjektui kiekybiškai reikšmingus FBA turto straipsnius; - papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – ilgalaikio materialiojo turto (toliau – IMT) pagal visas IMT grupes apskaitos ir pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas; Iš viso 33 VSS. • <i>įsipareigojimų srityje:</i> - atskirai svarbiuose pagal dydį grupės komponentuose – apskaitos ir ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas pagal grupę ir/ar subjektui kiekybiškai reikšmingus FBA įsipareigojimų straipsnius; - papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų registravimo apskaitoje ir pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas bei ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų duomenų pateikimo žemesniojo lygio FBA vertinimas; Iš viso 33 VSS.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pajamų/sąnaudų srityse:</i> <ul style="list-style-type: none"> - atskirai svarbiuose pagal dydį grupės komponentuose - apskaitos ir ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio VRA vertinimas pagal grupei ir/ar subjektui kiekybiškai reikšmingus pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnius bei atitinkamas finansavimo pajamų dalis; - papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų bei atitinkamų finansavimo pajamų dalies apskaitos, ūkinių operacijų registravimo apskaitos registruose bei pateikimo žemesniojo lygio VRA vertinimas; Iš viso 33 VSS. • <i>pinigų srautų srityje:</i> <ul style="list-style-type: none"> - atskirai reikšminguose ir papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – investicinės veiklos pinigų srautų pateikimo žemesniojo lygio PSA vertinimas. Iš viso 33 VSS.
Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros)	<p>Pagrindinės audito procedūros atliktos:</p> <p>Pajamų apskaitos srityje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>biudžeto pajamų sritis.</i> 1 VSS. <p>Asignavimų apskaitos srityse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidų (2.1) srityje:</i> <ul style="list-style-type: none"> - atskirai reikšmingame ir papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose asignavimų apskaitos ir/ar pateikimo žemesniojo lygio BVA vertinimas. Iš viso 34 VSS. • <i>prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų (2.2) srityje:</i> <ul style="list-style-type: none"> - atskirai reikšmingame grupės komponente – asignavimų apskaitos ir pateikimo žemesniojo lygio BVA vertinimas; - papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – duomenų pateikimo žemesniojo lygio BVA vertinimas; Iš viso 34 VSS. • <i>socialinių išmokų srityje (2.7) srityje:</i> <ul style="list-style-type: none"> - atskirai reikšminguose grupės komponentuose – duomenų pateikimo žemesniojo lygio BVA vertinimas. Iš viso 2 VSS. • <i>materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidų (3.1) srityje:</i> <ul style="list-style-type: none"> - atskirai reikšmingame grupės komponente – asignavimų apskaitos ir pateikimo žemesniojo lygio BVA vertinimas; - papildomai atrinktuose atskirai nesvarbiuose grupės komponentuose – duomenų pateikimo žemesniojo lygio BVA vertinimas; Iš viso 34 VSS.
Bendras savivaldybės metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių vertinimas	<p>Įvertinta taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas; bendras savivaldybės metinių finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus; bendras savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.</p>
2023 metų savivaldybės veiklos ataskaitos duomenys	
Savivaldybės veiklos ataskaitoje pateiktos informacijos vertinimas	<p>Savivaldybės veiklos ataskaitoje pateiktos informacijos vertinimas atliktas, vadovaujantis 2720-ojo TAAIS „Auditoriaus atsakomybė, susijusi su kita informacija“ reikalavimais ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 16 straipsnio 5 dalies reikalavimais. Buvo perskaityta savivaldybės veiklos ataskaitoje pateikta informacija ir įvertinta, ar joje pateikti finansiniai duomenys nėra reikšmingai nesuderinti su savivaldybės metinėmis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis ar mūsų per auditą įgytomis žiniomis arba kitaip reikšmingai iškraipyti.</p>

	Mūsų nuomonė apie savivaldybės metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius neapima informacijos, pateiktos savivaldybės veiklos ataskaitoje.
Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo jais 2023 metais atitiktis	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika	Savivaldybės turto valdymo ir naudojimo teisėtumo sritys: <ul style="list-style-type: none"> - savivaldybės biudžeto asignavimų naudojimas, nustatant ir mokant darbo užmokestį Utenos rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojams; - savivaldybės biudžeto asignavimų naudojimas, mokant atlyginimą savivaldybės tarybos nariams; - savivaldybės biudžeto programų vykdymui skirtų lėšų ir savivaldybės viešųjų įstaigų uždirbtų pajamų naudojimas, nustatant ir mokant darbo užmokestį savivaldybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų, išskyrus sveikatos priežiūros įstaigas, darbuotojams.
Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Netestuota
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalus testai ir (ar) analitinės procedūros)	Pagrindinės audito procedūros atliktos: <ul style="list-style-type: none"> - savivaldybės biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo srityje (1VSS); - darbo užmokesčio nustatymo, apskaičiavimo ir išmokėjimo bei su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių apskaičiavimo savivaldybės biudžetinėse įstaigose srityje (6 VSS); - darbo užmokesčio nustatymo, apskaičiavimo ir išmokėjimo bei su darbo užmokesčiu susijusių mokesčių apskaičiavimo savivaldybės viešosiose įstaigose srityje (2 VSS); - atlyginimų savivaldybės tarybos nariams mokėjimo srityje (1 VSS).
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas; Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas; Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas; Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; Lietuvos Respublikos darbo kodeksas; Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijos narių atlygio už darbą įstatymas; LR finansų ministro 2022 m. liepos 8 d. įsakymo Nr. 1K-252 „Dėl finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“. Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas LRV 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 135 „dėl viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai, patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais; Darbo apmokėjimo sistemos, patvirtintos įstaigų vadovų įsakymais; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“; Utenos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentas, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 23 d. sprendimu Nr. TS- 32 „Dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“; Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

1 lentelė. Subjektai, kurių FAR pagrindu parengtas 2023 metų savivaldybės metinių finansinių ataskaitų rinkinys

Eil. Nr.	VSS pavadinimas
1	Utenos rajono savivaldybės administracija (Išteklių fondas (iždas)
2	Utenos rajono savivaldybės administracija
3	Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
4	Utenos „Saulės“ gimnazija
5	Utenos Adolfo Šapokos gimnazija
6	Utenos Dauniškio gimnazija
7	Utenos r. Užpalių gimnazija
8	Utenos Vyturių progimnazija
9	Utenos Aukštakalnio progimnazija
10	Utenos Krašūonos progimnazija
11	Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras
12	Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras
13	Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla
14	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“
15	Utenos mokykla-vaikų darželis „Varpelis“
16	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“
17	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“
18	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“
19	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“
20	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“
21	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“
22	Utenos meno mokykla
23	Utenos švietimo centras
24	Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras
25	Utenos rajono socialinių paslaugų centras
26	Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai
27	Utenos daugiafunkcis sporto centras
28	Utenos kraštotyros muziejus
29	Utenos kultūros centras
30	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka
31	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
32	Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba
33	VšĮ Utenos pirminės sveikatos priežiūros centras
34	VšĮ Utenos turizmo informacijos centras
35	VšĮ Utenos verslo informacijos centras

2 lentelė. Subjektai, kurių BVAR pagrindu parengtas 2023 metų savivaldybės metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

Eil. Nr.	VSS pavadinimas
1	Utenos rajono savivaldybės administracija
2	Utenos rajono savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyrius
3	Utenos rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius
4	Utenos rajono savivaldybės administracijos Daugailių seniūnija
5	Utenos rajono savivaldybės administracijos Kuktiškių seniūnija
6	Utenos rajono savivaldybės administracijos Leliūnų seniūnija
7	Utenos rajono savivaldybės administracijos Saldutiškio seniūnija
8	Utenos rajono savivaldybės administracijos Sudeikių seniūnija
9	Utenos rajono savivaldybės administracijos Tauragnų seniūnija
10	Utenos rajono savivaldybės administracijos Utenos seniūnija
11	Utenos rajono savivaldybės administracijos Užpalių seniūnija
12	Utenos rajono savivaldybės administracijos Vyžuonų seniūnija

13	Utenos rajono savivaldybės administracijos Utenos miesto seniūnija
14	Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
15	Utenos „Saulės“ gimnazija
16	Utenos Adolfo Šapokos gimnazija
17	Utenos Dauniškio gimnazija
18	Utenos r. Užpalių gimnazija
19	Utenos Vyturių progimnazija
20	Utenos Aukštakalnio progimnazija
21	Utenos Krašunos progimnazija
22	Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras
23	Utenos r. Sudeikių daugiafunkcis centras
24	Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla
25	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Saulutė“
26	Utenos mokykla-vaikų darželis „Varpelis“
27	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“
28	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“
29	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“
30	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Želmenėlis“
31	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Voveraitė“
32	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“
33	Utenos meno mokykla
34	Utenos švietimo centras
35	Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras
36	Utenos rajono socialinių paslaugų centras
37	Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai
38	Utenos daugiafunkcis sporto centras
39	Utenos kraštotyros muziejus
40	Utenos kultūros centras
41	Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka
42	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
43	Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba

Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centras	2024-04-17; Nr. 2-62	1	1	1								
Utenos vaikų lopšelis-darželis "Saulutė"	2024-04-17; Nr. 2-63	1	1		1							2024-05-31
Utenos švietimo centras	2024-04-17; Nr. 2-67	1	1		1							2024-05-31
Utenos Krašuvos progimnazija	2024-04-30; Nr. 2-76**											
Utenos vaikų lopšelis-darželis "Voveraitė"	2024-04-30; Nr. 2-77	1	1		1							2024-05-31
Utenos mokykla-vaikų darželis "Eglutė"	2024-04-30; Nr. 2-78	1	1		1							2024-05-31
Utenos Aukštakalnio progimnazija	2024-04-16; Nr. 2-42*											
Utenos Aukštakalnio pradinė mokykla	2024-04-16; Nr. 2-43*											
Utenos Dauniškio gimnazija	2024-04-16; Nr. 2-44*											
Utenos Adolfo Šapokos gimnazija	2024-04-16; Nr. 2-45*											
Utenos mokykla-vaikų darželis "Varpelis"	2024-04-16; Nr. 2-46*											
Utenos meno mokykla	2024-04-16; Nr. 2-50*											
Utenos rajono savivaldybės Leliūnų socialinės globos namai	2024-04-16; Nr. 2-51*											
Utenos rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	2024-04-16; Nr. 2-42*											
VšĮ Utenos pirminės sveikatos priežiūros centras	2024-04-16; Nr. 2-54*											
Utenos šeimos ir vaiko gerovės centras	2024-04-17; Nr. 2-64*											
Utenos "Saulės" gimnazija	2024-04-17; Nr. 2-65*											
Utenos rajono socialinių paslaugų centras	2024-04-17; Nr. 2-66*											
Iš viso		46	26	7	19	18	15	3	2	1	1	

* subjekte neatitikimai nenustatyti arba nustatyti netikslumai, dėl kurių rekomendacijos raštu nebuvo teiktos

** rekomendacijos neteiktos, subjektas identifikuotas kaip rizikingas ateinančių metų auditui

**UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023 METŲ BIUDŽETO
 PAJAMŲ IR ASIGNAVIMŲ PALYGINIMAS**

1 lentelė. Planuotos biudžeto pajamos (neskaitant paskolų) ir planuoti asignavimai (neskaitant paskolų grąžinimo)

Savivaldybės tarybos sprendimo, kuriuo patvirtintas/patikslintas biudžetas, duomenys		Patvirtinta biudžeto pajamų, tūkst. Eur	Nepanaudota praėjusių metų pajamų dalis, tūkst. Eur	Pakoreguotų pajamų suma, tūkst. Eur	Patvirtinti asignavimai, tūkst. Eur	Pajamų ir asignavimų skirtumas, tūkst. Eur (perteklius +, deficitas -)	Leistina deficito riba, tūkst. Eur	Atitikimas fiskalinės drausmės taisyklės (atitinka – taip neatitinka – ne)
Data	Nr.							
1	2	3	4	5 (3+4)	6	7 (5-6)	8	9
2023-02-02	TS-4	57 891,8	3 623,6	61 515,4	60 911,6	+603,8	-922,7	Taip
2023-03-23	TS-35	60 189,6	3 623,6	63 813,2	63 209,4	+603,8	-957,2	Taip
2023-06-29	TS-162	61 221,3	3 623,6	64 844,9	64 241,1	+603,8	-972,7	Taip
2023-08-31	TS-213	61 562,9	3 623,6	65 186,5	64 582,7	+603,8	-977,8	Taip
2023-09-28	TS-238	61 866,1	3 623,6	65 489,7	64 885,9	+603,8	-982,3	Taip
2023-11-30	TS-279	63 663,5	3 623,6	67 287,1	66 683,3	+603,8	-1 009,3	Taip
2023-12-22	TS-316	63 512,6	3 623,6	67 136,2	66 532,4	+603,8	-1 007,0	Taip

2 lentelė. Faktinės biudžeto pajamos (neskaitant paskolų) ir panaudoti asignavimai (neskaitant paskolų grąžinimo)

I. PAJAMOS	
Pavadinimas	Suma, tūkst. Eur
Mokesčiai, iš jų:	38 164,4
pajamų ir pelno mokesčiai	35 860,5
turto mokesčiai	2 173,8
prekių ir paslaugų mokesčiai	130,1
Dotacijos	25 586,8
Kitos pajamos, iš jų:	3 160,7
turto pajamos	732,0
pajamos už prekes ir paslaugas	2 147,0
pajamos iš baudų, konfiskuoto turto ir kitų netesybų	54,5
rinkliavos	92,9
kitos neišvardintos pajamos	134,3
Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	486,3
IŠ VISO BIUDŽETO PAJAMŲ	67 398,2
Nepanaudota praėjusių metų pajamų dalis	3 623,6
IŠ VISO (su nepanaudota praėjusių metų pajamų dalimi)	71 021,8
II. IŠLAIDOS	
Pavadinimas	Suma, tūkst. Eur
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	33 761,1
Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	10 624,9
Palūkanos	491,9
Subsidijos	698,7
Dotacijos	0,0
Socialinės išmokos (pašalpos)	6 620,9
Kitos išlaidos	5 543,0

⁵⁵ Nepanaudota praėjusių metų pajamų dalimi pakoreguotos patvirtintos pajamos.

Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos, tame tarpe:	7 726,5
ilgalaikio turto finansinės nuomos (lizingo) išlaidos	54,1
IŠ VISO BIUDŽETO ASIGNAVIMŲ	65 467,0
IŠ VISO, neskaitant ilgalaikio turto finansinės nuomos (lizingo) išlaidų⁵⁶	65 412,9
Atitikimas fiskalinės drausmės taisyklės - atitinka⁵⁷	

⁵⁶ Ši korekcija atliekama, nes pagal turinį šios išlaidos atitinka skolinių įsipareigojimų mažinimo išlaidas (Šaltinis - Valstybės kontrolės 2020 m. birželio 16 d. ataskaita Nr. BPE-4 „Savivaldybių biudžetų fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinimas“).

⁵⁷ 71 021,8 tūkst. Eur – 65 412,9 tūkst. Eur = 5 608,9 tūkst. Eur